

Dr. Keller Éva intézeti igazgató
részére

Semmelweis Egyetem
Általános Orvostudományi Kar
Igazságügyi és biztosítás-orvostani Intézet

Budapest
Üllői út 93.
1091

Tisztelt Igazgatónő!

Konzultációs megkereséssel fordult a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság), amelyben arra kérte a Hatóságot, hogy tekintse át adatvédelmi szempontból a megkereséshez csatolt útmutatót (a továbbiakban: Útmutató) és véleményezze azt. Beadványa áttanulmányozását követően a következő tájékoztatást adom:

1. A beadványához csatolt útmutatóban foglalt adatvédelmi kérdéseket az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.), az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.), az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Eüak), valamint az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Törvény) rendelkezéseivel összhangban kell értékelni.
2. Javaslom, hogy az útmutató elején definiálják az egyes fogalmakat, mint például azt, hogy kit tekintenek érintettnek, vagy kik lehetnek a más személyek.
3. Tekintettel arra, hogy az igazságügyi pszichológus szakértő és az érintett viszonya hasonló a beteg-orvos viszonyhoz, ezért az igazságügyi pszichológus szakértő a tudomására jutott személyes és egészségügyi adatokat az Eütv., valamint az Eüak. rendelkezéseinek megtartásával kezelheti.
4. Az Útmutató 2. pontja arról rendelkezik, hogy amennyiben leletek kiadását kérik az Igazságügyi és Biztosítás-orvostani Intézettől, akkor a fénymásolás költségei a kérelmezőt terhelik, amelynek összege oldalanként 100,- Ft.

Az Eüak. 7. § (3) bekezdése alapján: *„Az érintett jogosult tájékoztatást kapni a gyógykezeléssel összefüggésben történő adatkezelésről, a rá vonatkozó egészségügyi és*

*személyazonosító adatokat megismerheti, az egészségügyi dokumentációba betekint-
het, valamint azokról – saját költségére – másolatot kaphat.”*

A fenti jogszabályi rendelkezés írja elő azt, hogy az egészségügyi dokumentációk egészségügyi intézmény által történő fénymásolásának költség vonzata van, azonban arról nem rendelkezik az idézett jogszabályhely, hogy ez a díj mekkora összeget takar. A fénymásolási díj Önök által megállapított összegét túlzottan magasnak találom a piaci árakhoz képest, ezért javaslom ennek az összegnek a csökkentését, figyelembe véve az egészségügyi intézményeknél, a másolási díj összegeként alkalmazott szokásos piaci árat.

5. Az Útmutató 3/a. pontjában foglaltakat meglátásom szerint két részre kell bontani, tekintettel arra, hogy más a helyzet, akkor, ha az érintett kéri az állapotát hátrányosan befolyásoló objektíven értékelhető, tudományosan mérhető tesztekre épülő információt tartalmazó leletek kiadását, valamint más megítélés alá esik az, ha ugyanezen információkat tartalmazó leleteket az igazságügyi pszichológus szakértőt kirendelő szerv kéri.

Az általam javasolt kettős tagoltság oka az Eütv. 193. §-ban foglalt jogszabályi rendelkezés, amely szerint: *„A pszichiátriai beteg esetében kivételesen korlátozható a betegnek az egészségügyi dokumentáció megismeréséhez való joga, ha alapos okkal feltételezhető, hogy a beteg gyógyulását nagymértékben veszélyeztetné, vagy más személy személyiségi jogait sértené az egészségügyi dokumentáció megismerése.”* Az Eütv. ezen szabályának analógiájára csak annak az érintettnek korlátozható a dokumentáció megismerési joga, akinek az állapotát hátrányosan befolyásolná a szakértői vizsgálat során keletkezett leletben szereplő információ megismerése. Az igazságügyi pszichológus szakértőt kirendelő szerv azonban nem zárható el az érintett állapotát hátrányosan befolyásolható információkat tartalmazó leletektől, azzal a megszorítással, hogy a kirendelő szerv figyelmét nyomatékosan fel kell hívni arra a tényre, hogy az információk érintett általi megismerése az érintett állapotát hátrányosan befolyásolhatja és ezeket az információkat az érintett elől ki kell takarni.

6. Az Útmutató 3/b. pontja az igazságügyi pszichológus szakértői vizsgálat során keletkezett vizsgálati lelet más személyek megismerésére vonatkozó rendelkezést tartalmazza és felsorolja azt, hogy a törvényi felhatalmazás, valamint az érintett hozzájárulása mellett lehet más személyek részére kiadni a kért vizsgálati leleteket. Ebben a pontban foglaltakkal kapcsolatban az egyik meglátásom az, hogy csak az érintett írásbeli, kifejezett hozzájárulásával lehet továbbítani a kért vizsgálati leletet.

A másik észrevételem, hogy indokolt kitérniük arra is, hogy mi van abban az esetben, ha az érintett cselekvőképességében korlátozott, vagy cselekvőképtelen, vagy elhunyt. Ezekben az esetekben az Eüak. és az Eütv. képviseletre vonatkozó szabályait az analógia miatt megfelelően lehet alkalmazni.

7. Az adatmegőrzéssel kapcsolatban felhívom szíves figyelmét arra, hogy 2012. január 1-jével a Törvény igazságügyi szakértők adatkezelésére vonatkozó szabályai módosultak, amely módosításokat a Törvény 12. §- 12/B. §-ai tartalmazzák, emiatt figyelmébe ajánlom azt, hogy egy külön pont, esetleg az Útmutató 7. pontja szóljon az adatmegőrzésről.

8. Az Útmutató 4. pontja szól a hangfelvételek megőrzéséről, amelyre a Törvény 12/B. § rendelkezéseit kell alkalmazni, amely szerint: „12/B. § (1) A szakértő a tevékenysége során általa kezelt személyes adatokat – ha törvény másképp nem rendelkezik – a kirendelés vagy megbízás befejezését követően haladéktalanul zárolja.

(2) A befejezett kirendelést vagy megbízást követően a szakértő az általa kezelt, zárolt személyes adatokat tevékenysége szakmai, módszertani, etikai megfelelőségének, valamint jogszabályszerűségének ellenőrizhetősége céljából a zárolástól számított 10 évig tárolja, és azokat kizárólag a kirendelő, megbízó, az igazságügyi szakértőkkel szemben etikai eljárás lefolytatására jogosult, valamint a személyes adatok kezelésére jogosult más szerv vagy személy részére továbbíthatja.

(3) A szakértő az (1) bekezdés szerint zárolt személyes adatokat a zárolástól számított 10 év elteltével törli.

(4) Az (1) bekezdés alkalmazásában befejezettnek minősül a kirendelés vagy megbízás, ha

a) a szakértői tevékenységért járó díj megfizetésre kerül,

b) a szakértőt a kirendelő szerv a kirendelés alól felmenti, vagy a kirendelés alapját képező ügyből kizárja, vagy

c) a megbízás külön jogszabályban foglaltak alapján megszűnik.

(5) A szakértő az érintettet az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény (a továbbiakban: Info tv.) szerint illető, a szakértő által kezelt adatokra (ideértve az átadott adatokat, a vizsgálat alatt keletkezett adatokat, az adatok forrását, az adatkezelés célját, jogalapját, időtartamát, az adatfeldolgozó nevét, címét és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységét, továbbá – az érintett személyes adatainak továbbítása esetén – az adattovábbítás jogalapját és címzettjét) vonatkozó tájékoztatás kiadását – a kirendelő vagy megbízó bűncselekmények megelőzése vagy üldözése, továbbá az érintett vagy mások jogainak védelme érdekében tett utasítására – megtagadja.

(6) A szakértő az általa vezetett adattovábbítási nyilvántartás adatait az adattovábbítástól számított 20 évig köteles megőrizni.”

A fenti rendelkezés miatt – 2012. január 1-től már jogszabály is rendelkezik az igazságügyi szakértők adatkezeléséről – a 4. pontban hivatkozott, korábbi adatvédelmi biztos állásfoglalást, a hangfelvételek megőrzésével kapcsolatban figyelmen kívül kell hagyni.

9. Az Útmutató 5. pontjában megjelölt személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) már nem hatályos, emiatt az Avtv. helyett a 2012. január 1-jén hatályba lépő Infotv.-re kell hivatkozniuk.

10. Az Útmutató 6. pontjában foglalt kiskorúakra vonatkozó rendelkezés pontosságának megítélése nem pusztán adatvédelmi kérdés. Felhívom szíves figyelmét arra, hogy annak eldöntése, hogy a különböző jogi helyzetekben, a kiskorú védelmére tekintettel ki (szülő, gyámhatóság) és milyen körben gyakorolja a képviselői, felügyeleti jogokat, nem tartozik a Hatóság hatáskörébe. Az Útmutató 6. pontjában foglalt adatvédelmi kérdései tekintetében az alábbiakról tájékoztatom:

Az Infotv. 6. § (3) bekezdése szerint: „A 16. életévét betöltött kiskorú érintett hozzájárulását tartalmazó jognyilatkozatának érvényességéhez törvényes képviselőjének beleegyezése vagy utólagos jóváhagyása nem szükséges.” Erre tekintettel, amennyiben a

16. életévét betöltött kiskorú a kirendelt igazságügyi orvosszakértőnek vagy az igazságügyi pszichológus szakértőnek úgy nyilatkozik, hogy nem szeretné azt, ha a szakértőnek elmondottakat a szakértő mások – akár a szülei – tudomására hozza, akkor azt tiszteletben kell tartani, hiszen az Infotv. alapján adatvédelmi kérdésekben a 16. életévét betöltött kiskorú már önállóan tehet jognyilatkozatot.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy a gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatok, gyámhivatalok, bíróságok, rendőrség, ügyészség, pártfogó felügyelői szolgálat, más szervezetek és személyek e törvény alkalmazása során a gyermek mindenek felett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogait biztosítva járnak el. Ennek a gyermekvédelmi alapelvnek megfelelően abban az esetben, ha a 16. életévét be nem töltött kiskorú nyilatkozik úgy, hogy nem szeretné azt, ha a szakértőnek elmondottakat a szakértő mások – akár szülei – tudomására hozza, akkor a pszichológus szakértőre háruló szakmai kérdés annak eldöntése, hogy mennyiben sérül a gyermek, ha a szülő vagy más személy megismeri a szakértői véleményben foglaltakat.

A személyes adatok védelmével és a közérdekű adatok nyilvánosságával kapcsolatos beadványával a jövőben is forduljon a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz bizalommal.

Budapest, 2012. június 1.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök